

Igas klassis õpib erivajadustega lapsi

Õpilaste klassitunnistustele ilmub üha rohkem puudulikke aastahindeid, eriti 6.–9. klassi poistel. Statistika järgi on aga "kahtesid" pandud ka esimese klassi lõpetajaile.

Ka klassikordajate hulk on tasapisi, aastast aastasse suurenenud. Eelmisel õppeaastal jäi istuma ligi 8000 last – peaneli protsenti kõigist õpilastest. Paraku kasvab ka esimese klassi kordajate hulk.

Õpetajaid küsitledes selgus, et nende hinnangul jääb laps istuma eeskätt siis, kui kodu ei toeta. Küllalt olulisteks põhjusteks märgiti veel, et "pea ei võta"; "laps on sattunud valesse kooli" või "laps on laisk".

Klassikordajad ise pidasid ebaedu põhjusteks järgmisi asjaolusid: "tegelikult olen nõrk vaid ühes aines – sellepärast jäingi "istuma""; "õpin küll hoo-

lega, aga mulle ei jää lihtsalt meelde"; "koolis õpitakse liiga vähe huvitavat ja kasulikku".

Ebaühtlustub laste vanuseline koosseis klassis, eriti suured on "käärid" Tallinnas. Eelmisel õppeaastal oli noorima ja vanima lapse eavahe klassis 7,3 eluaastat. Kuigi ühte konkreetsele klassi nii suure vanusevahega lapsed tõenäoliselt ei satu (paralleeliti on võimalik "kääre" ju vähendada), viitavad need arvud siiski sellele, et põhimõtteliselt võib õpetaja olla sunnitud tegelema ka õpilastega, kelle õpetamiseks ei ole teda ette valmistatud.

Nagu näha, vajaksid õpetajad koolitust. Ühte koolitusvõimalust pakub Eesti–Taani ühisprojekt "Erivajadustega laps tavakoolis". Selle märksõna alla mahuvad nii puuetega kui ka käitumis- ja õpiprobleemidega lapsed, kuigi tegelikult käivitub projekt eeskätt nende

puuetega laste aitamiseks, kes juba tavakoolides õpivad (neid on ligi 11 000).

Projektil on mitmeid eesmärgi – ühiskondliku arvamuse kujundamine (muuhulgas teadvustada lastevanematele, et ühelt poolt on neil õigus nõuda lapsele haridust, teisalt on neil aga ka kohustus selle omandamisele kaasa aidata); õpetajate täienduskoolitus; seniste töökogemuste üldistamine ja koondamine kaante vahele ning levitamine.

Projekti käigus aidatakse neid kooli, kus erivajadustega (ka puuetega) lapsi juba õpib. Samas tähtsustub abikoolide kui konsultantide roll. Nii ongi projekti lisaks tavakoolidele kaasatud Koesejõe kool, Nägemisrehabilitatsiooni Keskus, Tartu Kroonuaia kool ning Lastevanemate Tugiliit. Ideaalis näeb kahe koolitüübi vaheline koostöö välja nii, et kui tavakoolil tekib mingeid sisulisi küsimusi, saab ta vastuse ühest või tei-

sest abikoolist.

Taani rahastab ühiseid koolitusseminare ja tutvustab oma töökogemusi. Koostöö peaks hakkama sujuma nii Eesti abi- ja tavakoolide kui ka Eesti ja Taani abi- ja tavakoolide vahel. Hilissügisel külastas paarkümmend Eesti haridustöötajat Taani kooli. Taanlaste vastukülaskäik Eesti partnerkoolidesse toimus jaanuaris.

Vähem kui 20 aastaga on Taanis abikoolides õppivate laste arv vähenenud kümme korda. Erivajadustega laste arv ei ole aga tegelikult kahanenud, pigem vastupidi. Artikli statistilises sissejuhatuses esitatud probleemid Taanis pävakorral ei ole. Numbriline hinne näiteks muutub aktuaalseks alles 8.–9. klassis, enne seda jagatakse vaid hinnanguid, mis eeldab kooli ja kodu väga tihedat koostööd.

Ka klassi kordama seal kedagi ei jae-

ta – laps võib vabalt olla matemaatikas näiteks 2. klassi, emakeeles aga 4. klassi tasemel. Iga põhikooli pedagoog suudab anda kõiki aineid 9 klassi raames, lisaks on tal parandusõpetaja teadmised. Individuaalsed õppekavad on tavalised.

Tööd hõlbustab muidugi ka asjaolu, et koolil on võrdlemisi suur vabadus õpetööd ise parema äranägemise järgi korraldada. Ette on antud vaid üldine eesmärk, n-ö lattu, milleni jõuda – konkreetsed tegevused valib kool.

Eesti–Taani ühisprojekti olulisemad tööloigud on: erivajadustega lapsi puudutava seadusandluse korrastamine; koolieelse arengu uurimine; ühiskonnas erivajadustesse tolerantsema suhtumise kujundamine; õpetajakoolitus; nõustamiskeskuste loomine üle Eesti.

MARE LEINO,

haridusministeeriumi peaekspert